

Beviljande av proprieborgen till Oy Apotti Ab

VD/8823/02.03.07/2015

ML/PvN/SB/HY-L/KW

Städerna Helsingfors, Vanda och Grankulla, Kyrksläotts kommun samt Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS) och KL-Kuntahankinnat Oy har ingått ett avtal om samarbete kring upphandlingen av ett gemensamt klient- och patientdatasystem för socialvården, primärvården och den specialiserade sjukvården. Föremål för denna upphandling är ett gemensamt klient- och patientdatasystem för social- och hälsovården, som kommer att tas i bruk i kommunerna och HNS. Upphandlingssamarbetet är en del av projektet Apotti. Syftet med projektet är att förbättra social- och hälsovårdens verksamhet och tjänster. En del av projektet Apotti utgörs av upphandlingen och ibruktageandet av ett klient- och patientdatasystem. Apotti-projektets styrgrupp beslutade vid sitt möte 9.1.2014 att föreslå bl.a. att ett aktiebolag grundas för patientdatasystemets verksamhet under produktionstiden. Förhandlingar om hur ägandet av bolaget ska fördelas och om innehållet i delägaravtalet fördes under 2014 och våren 2015.

Stadsstyrelsen beslutade 25.5.2015 bl.a. att godkänna att det tillsammans med Helsingfors stad, Grankulla stad och Kyrksläotts kommun samt Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS) grundas ett aktiebolag (bolag) med namnet Oy Apotti Ab som till självkostnadspris för sina ägare producerar tjänster som anknyter till klient- och patientdatasystemen för social- och hälsovården.

Städerna Helsingfors och Grankulla, Kyrksläotts kommun samt HNS fattade var och en beslut på sitt håll beslut om att grunda ett bolag och bolaget registrerades 15.7.2015.

Bolagets verksamhetsområde utgörs av serviceverksamhet inom datasystemsbranschen, anskaffning av program och apparater, planering och utveckling. Vidare kan bolaget erbjuda konsultation, utbildning samt stöd- och användningstjänster i anslutning till datasystem. Bolaget verkar som en enhet anknuten till sina aktieägare enligt lagen om offentlig upphandling, med syftet att producera tjänster för bolagets aktieägare.

Bolagets syfte är att ansvara för att det klient- och patientdatasystem som upphandlas förverkligas och tas i bruk, liksom för verksamheten under produktionstiden. Bolaget producerar datasystems-, systemutvecklings- och stödtjänster för social- och hälsovården enligt självkostnadsprincipen för sina ägare. Bolaget stöder sina ägare när verksamheten inom social- och hälsovården förändras och i utvecklingen av effektiva, enhetliga verksamhetsmodeller.

Vanda stad äger 13 % av aktierna i bolaget. De övriga ägarna är HNS (46 %), Helsingfors stad (38 %), Grankulla stad (0,5 %) och Kyrksläotts kommun (2,5 %). Planer finns på att utvidga användningen av patient- och klientdatasystemet i framtiden och i ett senare skede blir de kommuner i HNS-området som ansluter sig som användare av systemet delägare i bolaget på ett sätt som de ursprungliga delägarna avtalar om.

Stadsfullmäktige beslutade 19.10.2015 att för Vanda stads del godkänna Epic Systems Corporations anbud i fråga om ett gemensamt klient- och patientdatasystem för social- och hälsovården. Det är meningen att avtalet om anskaffningen av systemet ska undertecknas under hösten 2015, varvid utbetalningen av de avgifter som är knutna till avgiftsraterna enligt anbudsförfrågan och de avtalsvillkor som gäller upphandlingen inleds till den leverantör som blivit vald.

Oy Apotti Ab:s verksamhet finansieras huvudsakligen genom inbetalningar till en fond för fritt eget kapital som investerats (SVOP) och genom långfristiga lån fram till år 2020. Mellan åren 2016–2020 beräknas lånens andel täcka 90 % av bolagets finansieringsbehov och SVOP -placeringarnas andel skulle således vara 10 %. Lånen börjar avkortas år 2020 enligt finansieringskalkylen.

Som säkerhet för de långfristiga penninginstitutslånen behöver bolaget av sina delägare proprieborgen i förhållande till ägarandelarna. Det totala lånebehovet uppskattas till cirka 202 milj. euro, av vilket Vanda stads andel enligt ägarandelen (för närvarande 13 %) är cirka 26,2 milj. euro.

Fördelningen av borgensansvaret mellan nuvarande delägare har beskrivs i den finansieringskalkyl som medföljer som bilaga till föredragningslistan.

För att finansiera upphandlingen av klient- och patientdatasystemet är det nödvändigt att varje delägare beviljar bolaget en proprieborgen som motsvarar den egna ägarandelen, eftersom bolaget ur externa finansiärers synvinkel inte har någon förmögenhet som kan stå som borgen. Eftersom det slutgiltiga totala lånebeloppet kan öka något från de preliminära beräkningar som gjorts, är det ändamålsenligt att stadens proprieborgen beviljas till ett maximibelopp på 28 milj. euro, dock så att Vanda stads proprieborgen aldrig överskrider stadens andel enligt ägarprocenten (för närvarande 13) av bolagets totala lånebelopp eller enskilda lån. Enligt detta ska nya delägare bevilja en borgen som motsvarar deras ägarandel, i samband med vilket det sker en justering av de övriga delägarnas borgensandelar.

Den borgen som staden föreslås bevilja, riskerar inte stadens förmåga att ansvara för de uppgifter som den förskrivs i lagen. Borgen omfattar inte heller några sådana betydande ekonomiska risker som avses i kommunallagen. Stadens fördelar tryggas genom de villkor som presenteras nedan.

Borgen beviljas högst fram till 31.12.2028. För borgen tas ingen kontrasäkerhet ut, om inte bolagets ägarunderlag ändras, så att över hälften av dess aktier övergår till en ny ägare, eller syftet med dess verksamhet (*att för sina ägare producera tjänster i anslutning till klient- och patientdatasystem för social- och hälsovården*) ändras till följd av den pågående servicestrukturreformen. För borgen kan varje år tas ut en borgensprovision på minst 0,5 % om ovan nämnda ändringar i anslutning till bolagets ägarunderlag eller syfte med verksamheten realiserar. Beloppet för borgensprovisionen räknas ut utgående från det kapital som återstår per 31.12 av det lån som utgör objekt för borgensansvaret och utbetalas före utgången av januari månad som följer på den tidpunkt som fastställts.

Enligt artikel 107 i avtalet om Europeiska unionens verksamhet som gäller statligt stöd 107(1) är stöd förbjudet om samtliga följande kriterier uppfylls samtidigt:

- (1) stödet har beviljats med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är,
- (2) stödet är selektivt dvs. det gynnar vissa företag eller viss produktion
- (3) stödet snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen och
- (4) stödet har handelspåverkan, dvs. påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Eftersom det gäller beviljande av borgen till ett bolag, som grundats av offentliga samfund för att sköta sådana uppgifter som anknyter sig till att ordna social- och hälsovård som hör till deras verksamhetsområde, och eftersom syftet med bolaget är att producera självkostnadsbaserade tjänster i anslutning till klient- och patientdatasystem för social- och hälsovården endast till sina ägare, uppfylls inte de ovan nämnda kriterierna 3-4. Därmed är det inte fråga om ett förbjudet statligt stöd.

Upphandlingen av klient- och patientdatasystemet har konkurrensutsatts enligt det förfarande som det bestäms om i lagen om offentlig upphandling och i upphandlingsdokumenten har de övriga offentliga samfund fastställts, vilka utgående från ramavtal och genom att bli delägare i bolaget kan ta i bruk systemet. Bolaget verkar inte överhuvudtaget på den konkurrensutsatta marknaden, utan har endast grundats för att för sina ägare utföra de tjänster som baserar sig på ägarnas gemensamma anskaffning av datasystem.

Enligt de ovan nämnda motiveringarna varken snedvrider eller hotar borgensbeslutet att snedvrider konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna påverkas inte heller genom borgensbeslutet. Eftersom de kriterier som gäller stöd inte uppfylls på nämnda sätt, behöver det inte desto vidare utredas om åtgärden följer marknadsvillkoren, då borgensbeslutet fattas.

Stadsstyrelsen 16.11.2015 § 10

Biträdande stadsdirektörens för koncernservicen förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) bevilja Oy Apotti Ab Vanda stads proprieborgen på högst 28 milj. euro för anskaffningen av ett klient- och patientdatasystem och som en del av bolagets finansieringsarrangemang på sammanlagt cirka 202 milj. euro, för att täcka de lån som bolaget lyfter för

systemanskaffningen samt dessas räntor, dröjsmålsräntor och eventuella indrivningskostnader. Borgens giltighetstid har begränsats fram till högst 31.12.2028,

- b) besluta att Vanda stads proprieborgen aldrig överskrider stadens andel enligt ägarprocenten av det totala belopp för de finansieringsarrangemang eller enskilda lån/arrangemang som det ingår borgen för,
- c) besluta att Vanda stad förbehåller sig rätten att kräva kontrasäkerheter i det fall att bolagets ägarunderlag ändras, så att över hälften av dess aktier övergår till en ny ägare, eller syftet med dess verksamhet (att för sina ägare producera tjänster i anslutning till klient- och patientdatasystem för social- och hälsovården) ändras till följd av den pågående servicestrukturreformen,
- d) besluta att det under sådana förhållanden som omnämns i c) av enskild proprieborgen som beviljas Oy Apotti Ab varje år kan tas ut en borgensprovision på minst 0,5 %, som räknas ut utgående från det kapital som återstår per 31.12 av det lån som utgör objekt för borgensansvaret och utbetalas före utgången av januari månad som följer på den tidpunkt som fastställts,
- e) besluta att den enskilda proprieborgen som beviljas till Oy Apotti AB verkställs med närmare villkor som stadsstyrelsen godkänner separat, dock så att förutsättningarna som konstaterats i detta beslut uppfylls och att
- f) konstatera att förutsättningen för verkställandet av ovan nämnda beslut är att städerna Helsingfors och Grankulla, Kyrkslätt kommun samt Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt för egen del fattar motsvarande beslut, till omfattningen enligt sina respektive ägarförhållanden, om proprieborgen för Oy Apotti Ab:s lån.

Behandling:

Det antecknades att biträdande stadsdirektör Jukka T. Salminen avlägsnade sig från sammanträdesrummet på grund av samfundsjäv under den tid som detta ärende behandlades och beslutet fattades.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 14.12.2015 § 8

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) bevilja Oy Apotti Ab Vanda stads proprieborgen på högst 28 milj. euro för anskaffningen av ett klient- och patientdatasystem och som en del av bolagets finansieringsarrangemang på sammanlagt cirka 202 milj. euro, för att täcka de lån som bolaget lyfter för systemanskaffningen samt dessas räntor, dröjsmålsräntor och eventuella indrivningskostnader. Borgens giltighetstid har begränsats fram till högst 31.12.2028,
- b) Vanda stads proprieborgen aldrig överskrider stadens andel enligt ägarprocenten av det totala belopp för de finansieringsarrangemang eller enskilda lån/arrangemang som det ingår borgen för,
- c) Vanda stad förbehåller sig rätten att kräva kontrasäkerheter i det fall att bolagets ägarunderlag ändras, så att över hälften av dess aktier övergår till en ny ägare, eller syftet med dess verksamhet (att för sina ägare producera tjänster i anslutning till klient- och patientdatasystem för social- och hälsovården) ändras till följd av den pågående servicestrukturreformen,
- d) det under sådana förhållanden som omnämns i c) av enskild proprieborgen som beviljas Oy Apotti Ab varje år kan tas ut en borgensprovision på minst 0,5 %, som räknas ut utgående från det kapital som återstår per 31.12 av det lån som utgör objekt för borgensansvaret och utbetalas före utgången av januari månad som följer på den tidpunkt som fastställts,

- e) den enskilda proprieborgen som beviljas till Oy Apotti AB verkställs med närmare villkor som stadsstyrelsen godkänner separat, dock så att förutsättningarna som konstaterats i detta beslut uppfylls och att
- f) konstatera att förutsättningen för verkställandet av ovan nämnda beslut är att städerna Helsingfors och Grankulla, Kyrkslätt kommun samt Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt för egen del fattar motsvarande beslut, till omfattningen enligt sina respektive ägarförhållanden, om proprieborgen för Oy Apotti Ab:s lån.

Behandling:

Juha Malmi föreslog å den Sannfinländska fullmäktigegruppens vägnar, att Oy Apotti Ab inte ska beviljas proprieborgen. Ledamoten Niilo Kärki understödde Malms förslag.

Ordförande konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder stadsstyrelsens förslag röstar ja, medan de som understöder Juha Malms förslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen avgavs 53 ja-röster, 11 nej-röster medan en ledamot röstade blankt och en var frånvarande, varför ändringsförslaget förkastades.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omgående under sammanträdet.

Dessutom antecknades i protokollet följande protokollsuttalande av Sannfinländarnas fullmäktigegrupp:

"Sannfinländarna var den enda fullmäktigegruppen som vid stadsfullmäktiges sammanträde 19.10.2015 inte understödde anbudet för patientdatasystemet Apotti som kostade över 100 miljoner euro. Vi anser fortfarande denna investering vara en oansvarig riskplacering av skattebetalarnas pengar, vilken genomförs med lånemedel och som riskerar balanseringen av Vandas ekonomi. Det bör särskilt beaktas att endast fyra av de 24 kommunerna inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt deltar i projektet. Inga nya kommuner har kommit med och det ser sannolikt ut som att Apotti inte kommer att bli ett gemensamt system för självstyrelseområdet, varvid det blir de kommuner som är med som får ta alla risker, även borgensriskerna. Vi föreslår att Oy Apotti Ab inte beviljas proprieborgen."

Bilagor:

- Företaget Oy Apotti Ab:s finansieringskalkyl, uppskattning 2016-2025
- Oy Apotti Ab - specificering av kostnaderna för projektet Apotti enligt beställare, uppskattning 2016-2025 (sekretessbelagt, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet 24 § 1 mom. 17 punkten)
- Omröstningsprotokoll 14.12.2015 § 8

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:

finansieringsdirektör Pirjo van Nues, tfn 09 8392 2014, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi